

VADSTENA KOMMUN

Skolplan

2007-2010

Antagen av kommunfullmäktige 2007-09-19, § 87

Innehållsförteckning

Förord	2
A. Inledning	2
Vision	2
Kännetecken	2
Upplägg	3
Organisation	3
Samverkan	3
Styrning	4
B. Prioriterade områden	6
C. Prioriterade förbättringsområden	6
1. Delaktighet och inflytande	6
2. Arbetsmiljö	7
3. Pedagogik och kunskapsutveckling.....	7
4. Kvalitetsutveckling	8
5. Styrning och ledning.....	9
D. Årsplan för uppföljning/utvärdering och kvalitetsredovisning	9
Bilaga: Utvärderingsklocka	10
Källförteckning	11

Förord

Jag vill först rikta ett stort tack till alla som på olika sätt medverkat till framtagandet av Vadstena kommuns skolplan 2007-2010. Många bra synpunkter och förslag till justeringar och ändringar har kommit in.

Det ger mig framtidshopp när det gäller skolan i Vadstena. För mig handlar arbetet i skolan om att se varandra som medarbetare i dialog med varandra. Vadstena som liten kommun ger en unik möjlighet till dialog och samverkan med olika aktörer och näringsliv vilket berikar barn, elever och personal och framförallt utvecklar det individen och på sikt samhället.

Vår ledstjärna är fortfarande det livslånga lärandet som det var i förra skolplanen. Att utveckla individen ger ett utvecklat samhälle.

Vi ser skolan som en viktig grundläggande del av vårt samhälle. För den här mandatperioden har vi valt att inrikta oss dels på några viktiga områden att väva in i lek, undervisningen och annat arbete dels den interna organisationen.

Yvonne Stolt

Barn- och utbildningsnämndens ordförande

A. Inledning

Vision

Vi utgår från respekten för människors lika värde och lika rätt till utveckling.

Vi ger Vadstenas ungdomar en start i livet som gör att de kan gå vidare som hela människor och vågar vara med i samhällets förändringar. Vi ger även Vadstenaborna möjlighet att möta framtiden med nya kunskaper och att öka deras motivation för att bosätta sig i kommunen och därigenom stärka näringslivet.

Kännetecken

Redan i Vadstenas förskola väcks lusten till lärande. Med den lusten, som följer varje individ genom hela livet läggs grunden till det livslånga lärandet. Där finns arbetsglädje och engagemang, en positiv attityd till lärande och en nyfikenhet som utvecklar det egna lärandet.

Varje individ är unik och har sina egna förutsättningar för lärande. Var och en skall ges möjligheter att utveckla sina personliga egenskaper i en verksamhet, där viljan och lusten att lära ständigt ökar. Alla i skolan skall känna att skolan i Vadstena är en skola för alla.

Upplägg

Skolplanen omfattar i tillämpliga delar hela barn- och utbildningsnämndens verksamhet. Med begreppet *skola* menas fortsättningsvis förskola, familjedaghem, förskoleklass, skolbarnsomsorg, grundskola, särskola, gymnasieskola och vuxenutbildning i Vadstena kommun. Med *barn* avses åldern 1-5 år, och med *elever* avses alla från 6 år och uppåt. Med *lärare* menas pedagogisk personal inom de olika enheterna.

Målen är inte rangordnade. I barn- och utbildningsnämndens verksamhetsplan och i de olika enheternas lokala arbetsplaner kommer det att framgå vilka mål och uppdrag, som är av särskild betydelse och skall prioriteras under det aktuella året.

Organisation

Vadstena kommun har för närvarande c:a 7 500 invånare. För barn 1-5 år finns det både kommunal och enskild förskola samt familjedaghem. Inom skolbarnsomsorgen kan elever 6-12 år erbjudas plats både på kommunens fritidshem, i familjedaghem och i enskild omsorg. Kommunen har för närvarande tre enheter för elever 6-12 år och en enhet för elever 13-16 år. Dessutom finns inom kulturnämndens verksamhetsområde en musikskola.

Elever i gymnasieålder 16-19 år kan söka till Vadstenagymnasiet, där det finns tre olika program; Samhällsvetenskapsprogrammet med turisminriktning, Natur- och Friluftsprogrammet och Individuella programmet. De båda förstnämnda har riksintag. Vadstenaungdomar som studerar på övriga nationella gymnasieprogram återfinns på många olika orter och skolor belägna både inom och utanför Östergötlands län.

I kommunen tillhandahålls även vuxenutbildning. Genom det samverkansavtal, som tecknats av samtliga kommuner inom regionförbundet Östsam, tillgodoses den enskilda individens behov av en bred vuxenutbildning.

Samverkan

För att kunna utveckla skolan och individerna i det livslånga lärandet krävs samverkan med olika aktörer som finns framförallt i Vadstena. Det gäller inte minst näringslivet. Andra viktiga samverkanspartners är t. ex. föreningarna, biblioteket, socialnämnden, landstinget, musikskolan. Med andra kommuner och Östsam finns redan idag en naturlig samverkan som skall fortsätta.

Samverkan över gränserna mellan våra egna enheter och mellan olika verksamhetsområden är en nödvändig utmaning i framtiden.

Styrning

Riksdag och regering har fastställt nationella mål och riktlinjer för verksamheten i förskola och skola samt har uppdragit åt kommunerna att ansvara för organisation och bemanning av verksamheterna, så att de nationella målen uppnås.

Internationellt har Sverige förbundit sig att verka i enlighet med:

- FN:s barnkonvention
- Agenda 21

De **nationella** målen och riktlinjerna regleras i:

- Skollag med timplaner
- Läroplaner
- Kursplaner
- Förordningar

Skolplan

Enligt skollagen, 2 kap § 8, är kommunen skyldig att genom en skolplan visa hur kommunens skolväsende ska gestaltas och utvecklas och vilka åtgärder som kommunen avser att vidtaga för att uppnå de nationella mål som satts upp för skolan. Kommunen skall kontinuerligt följa upp samt utvärdera skolplanen.

Skolplanen är gemensam för barn- och utbildningsnämndens hela verksamhetsområde (förskoleverksamhet, förskoleklass, skolbarnsomsorg, grundskola, obligatorisk särskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, grundläggande och gymnasial vuxenutbildning samt särvox och undervisning i svenska för invandrare (sfi).

Vadstena kommuns första skolplan antogs 1992. Detta är den fjärde skolplanen. Den är fastställd av kommunfullmäktige och ska gälla åren 2007 till 2010.

Verksamhetsplan på nämndnivå

Barn och utbildningsnämnden skall årligen ta fram en verksamhetsplan som visar vilka områden utifrån skolplanen som skall prioriteras det kommande året. Utvärdering skall ske varje år.

Lokal arbetsplan

På varje enhet skall, enligt statlig förordning, finnas en lokal arbetsplan. Planen revideras årligen. I planen redovisas dels hur förskolan/skolan har för avsikt att arbeta för att uppnå de nationella målen och också hur nämndens verksamhetsplan bryts ned på lokal nivå. Det ankommer på personalen, med rektorn som ytterst ansvarig, att på respektive förskola och skola utifrån sin professionalism utforma sin verksamhet.

Kvalitetsredovisningar

Kommunen skall enligt förordning (SKOLFS 1997:702) ”årligen upprätta skriftliga kvalitetsredovisningar som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av skolplanen respektive arbetsplanen. En kvalitetsredovisning skall innehålla en bedömning av dels i vilken mån målen för utbildningen uppnåtts, dels vilka åtgärder som behövs om målen inte uppnåtts”.

Nedanstående figur visar styrningen av skolan i Vadstena kommun i fyra nivåer.

Nivå	Styrdokument	Beslutsinstans
Nationell	Skollagen Förordningar för olika skolformer Läroplaner för olika verksamheter	Riksdagen Regeringen
Kommunal	Skolplan Verksamhetsplan Budget	Kommunfullmäktige
Nämnd	Verksamhetsplan	BoU-nämnd
Lokal	Lokal arbetsplan	Rektor

Politikerna anger mål och ekonomiska ramar. Rektor har ansvar för att verksamheten följer de politiska direktiven på nationell och lokal nivå.

B. Prioriterade områden

Kommunfullmäktige och barn- och utbildningsnämnden i Vadstena kommun har valt att i skolplanen inför åren 2007 – 2010 prioritera följande områden som skall vävas in i lek, undervisning och annat arbete:

- **Hälsa och livsstil**
- **Globala och lokala miljöfrågor**
- **Jämställdhet mellan könen**
- **Samverkan med näringslivet**
- **Främmande kulturer och integrationsfrågor**
- **Kultur och historia**

C. Prioriterade förbättringsområden

1. Delaktighet och inflytande

Enligt skollag och läroplaner skall eleverna ha ansvar och inflytande. *”Det är inte tillräckligt att i undervisningen förmedla kunskap om grundläggande demokratiska värderingar. Undervisningen skall bedrivas i demokratiska arbetsformer och förbereda eleverna för att aktivt delta i samhällslivet. Den skall utveckla deras förmåga att ta ett personligt ansvar”.*

(SL 1 kap. 2 §, Lpo 94:1, Lpf 94:1)

Skäl för prioriteringen

Vid Skolverkets utbildningsinspektion 2005 påtalades att det ”bör vidtas åtgärder för att ytterligare stärka elevernas delaktighet i planeringen av skolarbetet och elevernas inflytande och delaktighet i undervisningen i takt med ålder och mognad”. Vår grundsyn är att varje elev med stöd av lärare, övriga yrkesgrupper och föräldrar kan och vill utvecklas, ta ansvar för sitt eget lärande, planera sina studier och lära av erfarenheter. Ett väl fungerande samarbete mellan hem och skola är viktigt i denna process. Skolan skall aktivt och medvetet påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i praktisk vardaglig handling. Elevinflytande är ett mål i sig och ett medel för att skapa förutsättningar för ett gott lärande och trivsel i skolan.

Mål att uppnå

På alla nivåer genomsyras alla verksamheter av ett demokratiskt förhållningssätt.

Varje barn/elev

- tränas i praktisk tillämpning av demokratiska principer och arbetsformer.
- utvecklas i sin egen förmåga att ta ansvar för sina arbetsuppgifter.
- ges ett successivt ökat ansvar över de grupper de ingår i och över verksamheten i stort.

Varje enhet

- utvecklar former för god dialog med föräldrarna om skolans verksamhet.

2. Arbetsmiljö

I läroplanerna betonas betydelsen av en god arbetsmiljö som skapar förutsättningar för och stimulerar lärandet.

”Eleven skall i skolan möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Skolan verkar i en omgivning med många kunskapskällor. Strävnan skall vara att söka skapa de bästa samlade betingelserna för elevernas bildning, tänkande och kunskapsutveckling. Personlig trygghet och självkänsla grundläggs visserligen i hemmet, men skolan har en viktig roll därvidlag. Varje elev har rätt att i skolan få utvecklas, känna växandets glädje och få erfara den tillfredsställelse som det ger att göra framsteg och övervinna svårigheter”. (Lpfö 98;2.2, Lpo 94; 1, Lpf 94;1.2)

Skäl för prioriteringen

I Skolverkets lägesbedömning för Sveriges skolor 2006 skrivs följande:
Arbetsmiljön för elever har en stor betydelse för hur deras arbete kan bedrivas effektivt och med bra kvalitet. Flera undersökningar och studier har visat att det inte sällan har förekommit störningar och oro i klassrummet. Lärarens förhållningssätt till enskilda elever och elever i grupp är den enskilt viktigaste faktorn för att få en stimulerande och effektiv undervisning. Detta förutsätter arbetsro, respekt och tillit mellan elever och mellan elever och lärare. En annan aspekt av arbetsmiljö är hur skolor och lärare organiserar undervisningen för att undvika stress hos eleverna. Eleverna uppger i olika studier att tidsbrist är den främsta orsaken till stress. Tidsbristen kan vara en följd av att undervisningen inte kan utnyttjas effektivt.

Mål att uppnå

- Skolans och lärarens organisation av undervisningen anpassas för att undvika stress hos eleverna.
- Lärares förhållningssätt till enskilda elever och elever i grupp utvecklas. Det är en av de viktigaste faktorerna för att få en god arbetsmiljö som ger stimulerande och effektiv undervisning.
- För att minska elevers stress tydliggörs vad som förväntas av dem. Undervisningen planeras så att eleverna får en väl avvägd arbetssituation.
- En ökad anpassning av den fysiska skolmiljön så att den överensstämmer med de pedagogiska målen eftersträvas.

3. Pedagogik och kunskapsutveckling

Förskolan skall lägga grunden för ett livslångt lärande.

”Verksamheten skall vara rolig, trygg och lärorik för alla barn som deltar. Förskolan skall erbjuda barnen en god pedagogisk verksamhet, där omsorg, fostran och lärande bildar en helhet. I samarbete med hemmen skall barnens utveckling till ansvars-kännande människor och samhällsmedlemmar främjas”. (Lpfö 98;1)

Skolans huvuduppgift är att förmedla kunskaper.

”Skolan har i uppdrag att överföra grundläggande värden och främja elevernas lärande för att därigenom förbereda dem för att leva och verka i samhället. Skolan skall förmedla de mer beständiga kunskaper som utgör den gemensamma referensram alla i samhället behöver.

Eleverna skall kunna orientera sig i en komplex verklighet med ett stort informationsflöde och en snabb förändringstakt. Studiefärdigheter och metoder att tillägna sig och använda ny kunskap blir därför viktiga. Det är också nödvändigt att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska fakta och förhållanden och att inse konsekvenser av olika alternativ". (Lpo 94;1, Lpf 94;1)

Skäl för prioriteringen

I Skolverkets rapport efter inspektionen 2005 uttrycktes att man bedömde "att kommunens resultat av arbetet som rör kunskap, utveckling och lärande är gott". Samtidigt påpekades att det fanns behov av förbättringar särskilt i arbetet med att förbättra kunskapsresultatet i grundskolan. "Analyser av arbetssätt, arbetsformer och resultat över tid bör leda till förbättringar av kunskapsresultatet", menade man.

Mål att uppnå

Undervisningsmålen prövas ständigt, resultaten följs upp och utvärderas och nya metoder prövas och utvecklas.

Varje enhet

- ökar lärarens självförtroende genom kompetensutveckling som stärker lärarens ämneskunskap och insikt i pedagogiska metoder.
- håller en hög behörighet på pedagogisk personal.
- arbetar för att varje barn/elev utvecklar nyfikenhet för att lära, hittar sitt eget sätt till lärande och ser en utmaning och mening i lärandet.
- uppmärksammar särskilt de barn/elever som behöver extra stöd och lägger stor vikt vid kontinuerlig uppföljning och utvärdering av föreslagna insatser.

4. Kvalitetsutveckling

Utifrån skollagen och läroplanerna har kommunen och arbetsenheterna ett ansvar för att följa upp och utvärdera måluppfyllelsen och utveckla kvaliteten. Sedan år 1997 finns krav på att årligen upprätta en kvalitetsredovisning (1997:702). Den ändring (2005:609) som genomfördes i augusti 2005 innebär bl.a. att kommunens kvalitetsredovisning förutom skolformerna också skall omfatta kommunalt bedriven förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg samt innehålla uppgifter om förutsättningar, arbetet i verksamheten och bedömning av utbildningens måluppfyllelse.

Skäl för prioriteringen

För att en skola skall utvecklas måste den fortlöpande ifrågasätta sina undervisningsmetoder och arbetsformer, utvärdera sina resultat och pröva nya metoder.

Varje verksamhetsområde skall utvärderas i förhållande till de nationella målen, nämndens verksamhetsplan, den kommunala skolplanen och den lokala arbetsplanen. Det skall finnas en plan för utvärdering på samtliga arbetsenheter. Resultatet av utvärderingen skall ingå som en grund i det lokala kvalitetsarbetet. Utvärderingarna skall analyseras inom respektive verksamhetsområde och det görs gemensamt av personal, elever och föräldrar. Utvärderingar skall sedan ligga till grund för en uppföljning och utvärdering **av målen** i läroplan, skolplan och lokal arbetsplan.

Mål att uppnå

För att skolan skall utvecklas ifrågasätts fortlöpande undervisningsmålen och arbetsformerna, resultaten utvärderas och nya metoder prövas.

- Barn och utbildningsnämnden har 2010 en väl fungerande kvalitetsredovisning

Varje enhet

- har en plan för utvärdering/analys av undervisningsmål, lokal arbetsplan och arbetsformer.
- utvärderar, följer upp och analyserar kunskapsresultaten vilket görs i samarbete mellan personal, elever och föräldrar.

5. Styrning och ledning

Rektors ansvar regleras i läroplanen; Lpo 94; 2.8, Lpf 94;2.6.

“Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Rektorn ansvarar för att en lokal arbetsplan upprättas samt för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och till målen i skolplanen och den lokala arbetsplanen”.

Skäl för prioriteringen

Politikernas uppdrag är att ange mål och ekonomiska ramar för skolans verksamhet. Skolledarnas ansvar är att verksamheten följer de nationella och kommunala målen inom de ekonomiska ramarna och att en lokal arbetsplan upprättas. Skolledarnas ansvar är även att tydliggöra skolans uppdrag och mål för personal, elever och föräldrar, se till att det finns en plan för arbetsenhetens utvecklingsarbete och verka för en god arbetsmiljö. Tidigt stöd byggt på systematisk kunskapsuppföljning och analys av elevers styrkor och eventuella svagheter liksom insatser för ökad studiero är avgörande för ökad måluppfyllelse.

Mål att uppnå

Varje enhet

- har en tydlig bild av skolans resultat och hur det utvecklas för att utforma undervisning, elevvård- och studie- och yrkesorienterande verksamhet så att eleverna får det särskilda stöd och den hjälp de behöver för att nå målen.
- följer upp och utvecklar medarbetarnas möjligheter till ansvar, inflytande och personlig utveckling.
- verkar för en god kontakt med föräldrar likaså med andra personalkategorier inom skolan och kommunen.

D. Årsplan för uppföljning/utvärdering och kvalitetsredovisning

Rektor skall ha en tydlig bild av hur skolans resultat utvecklats avseende både undervisning och elevvård, elevers och lärares verksamhet. Utifrån denna utformas undervisning elevvårds- och studie- och yrkesorienterande verksamhet så att eleverna får det särskilda stöd och den hjälp de behöver för att nå målen.

Medarbetarna skall ges inflytande över kvalitetsarbete, utvärdering, analys och åtgärder.

Behov av kompetensutveckling av personalen bedöms i samband med utvärderingen varje år. Skolplanen ska utvärderas innan utgången av nästa mandatperiod. En nulägesuppfattning ska göras under 2007 för att kunna mäta resultatet om tre år.

Källförteckning

I texten hänvisas till följande dokument:

- Skollag
- Läroplan för förskolan Lpfö 98
- Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet Lpo 94
- Läroplan för de frivilliga skolformerna Lpf 94
- Skolverket (2006) Skolverkets lägesbedömning 2006, förskola, skola, vuxenutbildning
Skolverkets rapport nr 288.
- Skolverket (2005) Utbildningsinspektion i Vadstena kommun, beslut, kommunrapport,
skolrapporter
Inspektionsrapport från Skolverket 2005:57